

מלכיות זכרונות ושופרות

הרב ד"ר אהרן אדלר

1. משנה מסכת ראש השנה פרק ד משנה ה

[ה] סדר ברכות אומר אבות וגבורות וקדושת השם וכולל מלכיות עמהן ואינו תוקע קדושת היום ותוקע זכרונות ותוקע שופרות ותוקע ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים דברי רבי יוחנן בן נורי אמר ליה רבי עקיבא אם אינו תוקע למלכיות למה הוא מזכיר אלא אומר אבות וגבורות וקדושת השם וכולל מלכיות עם קדושת היום ותוקע זכרונות ותוקע שופרות ותוקע ואומר עבודה והודאה וברכת כהנים:

2. פירוש המשנה לרמב"ם מסכת ראש השנה פרק ד משנה ה

ומן הראוי שיקדמו המלכיות ואחריהן זכרונות ואחריהן שופרות, כמו שאמרו אמרו לפני מלכיות כדי שתמליכוני עליכם, זכרונות כדי שיעלה זכרוכם לפני לטובה, ובמה בשופר. והלכה כר' עקיבה.

3. רמב"ם הלכות תפילה ונשיאת כפים פרק ב

ובשבתות ובימים טובים מתפלל שבע ברכות בכל תפלה ותפלה מארבע תפלות של אותו היום, שלש ראשונות ושלש אחרונות וברכה אמצעית מעין אותו היום, בשבתות חותמין בברכה אמצעית מקדש השבת, וברגלים חותם בה מקדש ישראל והזמנים, ואם היה שבת ויום טוב חותמין בה מקדש השבת וישראל והזמנים, בראש השנה חותמין בה מלך על כל הארץ מקדש ישראל ויום הזכרון, ואם היה שבת חותם בה מלך על כל הארץ מקדש השבת וישראל ויום הזכרון.

הלכה ו

במה דברים אמורים בתפלת ערבית ושחרית ומנחה, אבל תפלת המוספין של ראש השנה מתפלל תשע ברכות שלש ראשונות ושלש אחרונות של כל יום ושלש אמצעיות, ראשונה מן האמצעיות ענינה מלכיות, שנייה זכרונות, שלישית שופרות, וחותרם בכל אחת מהן מעניינה.

הלכה ז

ביום הכפורים מתפלל בכל תפלה מחמש תפלות שבע ברכות, שלש ראשונות ושלש אחרונות ואמצעיות מעין היום, וחותרם בכל אחת מהן מלך על כל הארץ מקדש ישראל ויום הכפורים, ואם חל להיות בשבת ב חותרם בכל תפלה מהן מלך על כל הארץ מקדש השבת וישראל ויום הכפורים.

הלכה ח

במה דברים אמורים ביום צום של כל שנה ושנה אבל ביום צום של שנת היובל מתפלל תפלת המוספים תשע ברכות כמו שהתפלל במוסף ראש השנה והם אותן הברכות עצמן לא פחות ולא יותר ואין מתפללין אותן אלא בזמן שהיובל נוהג.

4. רמב"ם הלכות שופר וסוכה ולולב פרק ג הלכה ז

הצבור חייבין לשמוע התקיעות על סדר הברכות, כיצד אומר שליח צבור אבות וגבורות וקדושת השם ומלכיות ותוקע שלש, ואומר זכרונות ותוקע שלש, ואומר שופרות ותוקע שלש, ואומר עבודה והודיה וברכת כהנים.

5. תלמוד ירושלמי מסכת ראש השנה פרק ד דף נט טור ג/ה"ד

ביהודה נהגו כר' עקיבה ובגליל כר' יוחנן בן נורי עבר ועשה ביהודה כגליל ובגליל כיהודה יצא